

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

יו"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א • לע"נ הר"ר מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

גליון מס' 1144

מסכת יומא י"ד-כ' ♦ מעשרות א', ו' - ב', א'

בס"ד, י"ג אייר תשפ"א

השבוע בגליון

- ♦ כיצד השביעו את הכהן הגדול בעשרת ימי תשובה?
- ♦ למה לא עשו ארון בבית שני?
- ♦ עשיית כלי המקדש, חלק ממצוות בניית בית המקדש?

- ♦ דינו של ארון הקודש הזמני שהוקם לאחר הפרעות
- ♦ ארון הקודש שהתקצר, ואחר שהרכיב
- ♦ שימוש בכגדי הכהן הגדול

בשורה לקוראי הגליון!
ניתן לקבל את הגליון בדוא"ל מידי שבוע חינם
להצטרפות: meorot@meorot.co.il

דבר העורך

סייעתא דשמיא

כשם שאדם זקוק לזכויות כדי להצליח בעסקיו ובכל הנושאים הגשמיים, כך זקוק האדם לזכויות ולסייעתא דשמיא כדי להצליח בענייניו הרוחניים ולהתמודד עם היצר המנסה להרחיקו ממעשים טובים, וכפי שאמרנו חז"ל: "אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו, אינו יכול לו".

דברים עמוקים בנושא זה אמר הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד, בעקבות מעשה מרתק שאירע עמו. היה זה בבית כנסת בארצות הברית של אמריקה, לפני המלחמה, כמובן. רבי אלחנן נאלץ לעזוב את ישיבתו הקדושה בברנוביץ, ונסע לארץ החולין. המצב הכלכלי הקשה ששרר בישיבתו דרך קבע אילצו להרחיק נדוד כדי לעורר את אחינו בני

דף י"ב/ב מלמד שטעונין גניזה

דינו של ארון הקודש הזמני שהוקם לאחר הפרעות

בשאלה מעניינת התחבטו עשרות פוסקים, בפולין, הונגריה, גליציה וגרמניה, החל מתקופתו של הט"ז, לפני כשלש מאות שנים, ועד לתקופתנו.

ארון הקודש שהתקצר, ואחר שהרכיב: בכל בית כנסת מצוי ארון קודש, בדרך כלל עשוי הוא מעץ. לא פעם אירע, שארון הקודש כבר לא היה ראוי לתפקידו. בהונגריה למשל, הרכיב הארון, ולאחר שתוקן בידי הנגר התברר, כי גבהו התקצר ואין אפשרות להכניס לתוכו את ספרי התורה (עיין שו"ת מחנה חיים ח"א סי' א'). בברלין שבגרמניה, ארון הקודש כבר היה צר מהכיל את כל ספרי התורה (עיין שו"ת מלמד להועיל ח"א סי' י"ח). הט"ז (או"ח סי' קנ"ד ס"ק ז') מספר בדאבון לב, כי בתי כנסיות רבים נחרבו, נהרסו ונותצו בידי פורעים, וכאשר החלו הקהילות להשתקם, הקימו ארון קודש קטן זמני, "עד כי ירחיב ה' גבול ישראל כראוי", ולאחר שזכו להקים ארון קודש גדול ומפואר, התעוררה השאלה, כיצד יש לנהוג בארון הקודש, כמו גם ביתר ארונות הקודש הנזכרים, שכבר אינם משמשים בתפקידם.

גבאי בתי הכנסיות הללו חפצו להשתמש בארונות הקודש לשעבר כארונות ספרים. ברם, כידוע, חפץ ששימש לקדושה, אין משתמשים בו לדבר שקדושתו בדרגה פחותה יותר - "אין מורידים מקדושה חמורה לקדושה קלה" (מגילה כה/ב), וכמובן, שקדושת ספר תורה, עולה על קדושת ספרי קודש.

אולם, רבי דוד הלוי סגל, בעל הט"ז (או"ח סי' קנ"ד ס"ק ז'), מחדש חידוש גדול, כי יתכן לומר שאיסור זה תקף רק בעוד החפץ עדיין ראוי לשימוש בקדושה החמורה. ברם, אם כבר אינו ראוי

לעילוי נשמת

הר"ר **נתנאל שמואל לוי** ז"ל בן יבדלחט"א הר"ר שלמה הי"ו

נלב"ע י"ב ניסן תשפ"א **תנצב"ה**

הונצח ע"י הר"ר יוסף רמי קליין ומשפחתו שיחיו

זעילוי נשמת

הר"ר **אברהם פסח סקורניק** ז"ל

ב"ר צבי יהודה ז"ל

נלב"ע י"ג באייר תשמ"ו

תנצב"ה

הונצח ע"י בנו ידידינו פרופ' הר"ר יהודה גבריאל סקורניק ומשפ' שיחיו - ת"א

זעילוי נשמת

מרת **פרחיה גור** ע"ה

ב"ר דוד זיכר ז"ל

נלב"ע י"ב באייר תשס"ט

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

זעילוי נשמת

הר"ר **זלמן פנחס מובשובסקי** ז"ל

ב"ר חיים זאב ז"ל

נלב"ע ט"ו באייר תשע"ג

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת

ר' **בנימין (בענו) צאודרר** ז"ל ב"ר יונה הי"ד נלב"ע י"ב באייר תשס"ב

ומרת **מינה צאודרר** ע"ה ב"ר מרדכי ז"ל נלב"ע י"ח בתמוז תשס"ב

תנצב"ה

הונצחו ע"י משפ' גוטמן שיחיו - פ"ת

לשמש לה, בודאי מותר להשתמש בו לקדושה קלה מאשר לגנוז. מעתה, ראוי ליעד את ארונות הקודש הישנים לספרי קודש ולא לפרקם ולגנוזם.

חידושו זה נידון רבות בפוסקים, העוסקים בו לגבי מקרים שונים. ראשון העוסקים בעניין היה בעל בכור שור, אשר הכביר בהשגות על חידוש גדול זה, ובעקבות ערעוריו הרבים כתב המשנה ברורה, כי אינו מצטט כלל את דברי הט"ז (שער הציון שם אות כ"ג).

אחת מתמיהותיו של בעל בכור שור היא מסוגייתנו.

שימוש בבגדי הכהן הגדול: אמרה תורה על בגדי הכהן הגדול שלבש ביום הכיפורים: "והניחם שם" (ויקרא טז/כג). נחלקו תנאים, אם יש לגנוזם כליל, או שמא רק כהן גדול אינו שב להשתמש בהם ביום הכיפורים, אך כהן הדיוט רשאי להשתמש בהם. הלכה כדעת רבי הטוען כי ודאי לא התירה התורה לכהן הדיוט להשתמש בהם: וכי "בגדים שנשתמשה בהן קדושה חמורה, תשמש בהן קדושה קלה?". הרי לנו, כי גם בחפץ שכבר אינו ראוי לשימוש בדרגת הקדושה החמורה, אסור להשתמש לקדושה קלה.

זאת, ועוד: במסכת מנחות (לב/א) מבואר, כי "ספר תורה שבלה ותפילין שבלו, אין עושין מהם מזוזה, לפי שאין מורידים מקדושה חמורה לקדושה קלה".

אולם אחרונים רבים הורו הלכה למעשה כדעת הט"ז (חוות יאיר, מקור חיים סימן קנ"ד ס"ק ז'; מגן גיבורים שם ס"ק א'; האור החיים בספרו ראשון לציון, מגילה כו/ב; מהר"י אסאד, שו"ת סוסי"ל; רבי חיים סופר, שו"ת מחנה חיים ח"א סי' א'; מהרש"ם מברעזאן שו"ת מהרש"ם ח"ד סי' נ"ז, וע"ע ח"א סי' י' אות י"ב; רבי דוד גרינולד, שו"ת קרן לדוד סימן ט', ועוד - ראה פסקי תשובות ח"ב סימן קנ"ד הערה 152).

ומה בדבר התמיהות הגדולות והמכריעות שעל שיטה זו?

פוסקים רבים מאלה הנזכרים כאן, ועוד אחרים, כיוונו כולם לתירוץ אחד. כל המובאות מהן הקשו על חידושו של הט"ז, עוסקות בקדושה עצמה ולא בתשימש קדושה.

בעל קרן לדוד (או"ח סימן ט') מבאר, כי אכן הן חפצים שקדושתם נובעת מכך ששימשו עבור דבר קדוש, והן חפצים הקדושים בעצמם - אסור להוריד לדרגת קדושה קלה. ברם, יש להבחין, כי בעוד שהלכה זו ב"תשמישי קדושה", היא מדרבנן, הרי שבחפצים הקדושים בעצמם הלכה זו היא דין תורה. מעתה, בחפצים שקדושתם עצמית לעולם אין להשתמש בהם לשימוש קל יותר, ויהי מה. אולם, בתשמישי קדושה שחכמים אסרו להורידם לקדושה קלה, הרי הם תקנו כן כדי שלא יבואו לידי גנאי, וממילא, כאשר אינם ראויים כבר לתפקידם הקודם, פחות גנאי הוא להם לשמש לקדושה קלה מאשר להיגנז.

דף יח/ב משביעין אנו עליך...

כיצד השביעו את הכהן הגדול בעשרת ימי תשובה?

בתקופת בית שני פשתה כת הצדוקים שהאמינו בתורה שבכתב בלבד, אך לא בתורה שבעל פה. לפיכך, בערב יום הכיפורים היו זקני בית דין משביעים את הכהן הגדול, כי ינהג בעבודת יום הכיפורים כדין התורה הקדושה, לאור דרשותיהם של חז"ל מפסוקי התורה.

אם צדוקי הוא, מה ימנע ממנו להישבע? שתי שאלות עולות בפני הלומד את הגמרא. האחת, הן אם אכן צדוקי הוא, מה ימנע ממנו להישבע לשקר? וכי תאמר, הן התורה אוסרת במפורש להישבע לשקר? ובכן, כלל יסוד בדיני שבועה קובע, כי הנשבע לבטל את המצווה, אין שבועתו חלה כלל. והואיל והצדוקי סבור, כי יש לקיים את המצווה כדברי הצדוקים, הוא בטוח כי שבועתו אינה תקפה כלל, מפני שהיא נוגדת את דיני התורה... לשם מה השביעוהו, איפוא?!

שבועה בעשרת ימי תשובה: השאלה הנוספת, גם בה דנו אחרונים, היא, הן נפסקה הלכה (רמ"א, שולחן ערוך או"ח סימן תר"ב סעי' א'), כי בעשרת הימים שבין יום הכיפורים "אין נותנין חרם וכן אין משביעים אדם בבית דין עד אחר יום כיפור".

"אין רוצים לעורר מידת הדין": מקור מנהג זה בדברי המהר"ל (מהר"ל, מנהגים, עמוד ש"ד): "פעם אחת, בעשרת ימי תשובה, שאלו בבית הכנסת אחר אבידה בחרם [הכריזו שיוחרם מי אשר יודע על אודות האבידה ואינו מגלה], ויחר אף מהר"ל באיש שהוא ואמר, אין שייך לחקור בחרם בימים האלו אשר חיינו תלואים! וגם אם אדם חייב בבית דין שבועה לחבירו, ממתין עד אחר הימים הנוראים להשביעו אז". טעם הדברים, מפני שהשבועה חמורה ביותר ועל שבועת שקר "נפרעים ממנו ומכל העולם כולו" (שבועות טז/א), ואין רוצים לעורר את מידת הדין בימים אלה (ט"ז שם ס"ק א' וביאור הגר"א שם אות ח'). האם אין מנהג זה נסתר ממשנתנו, בה מפורש, כי השביעו את הכהן הגדול בערב יום הכיפורים?

היו שיישבו זאת בכך, שכאשר הנשבע חפץ להשבע, אין מניעה להשביעו (שו"ת בית שערים, או"ח סי' רפ"ט ד"ה ואין). ברם, החתם סופר (שו"ת חו"מ סי' ע"ז) אינו מקבל את הדברים, מפני ששבועת שקר

ישראל שיפתחו את לבם ויסייעו להחזקת התורה. בבית הכנסת ישבו יהודים טובי-לב. שרשיהם באירופה אך לבם באמריקה. דמותו של הגאון הקרינה עליהם והם האזינו לדבריו בקשב רב. נראה היה שמאמציו נושאים פרי. הקהל התרגש מהדברים היוצאים מן הלב, ואם הכל היה מתרחש כמתוכנן, מיד בסיום הדרשה הם היו פותחים את ידם ומעלים תרומה נכבדה להחזקת התורה.

במקום מכובד ישב גבאי בית הכנסת והחל לחוש שלא בנוח. זה חודשים הוא ניסה לגייס כספים מן הקהל עבור מטרה שבעיניו היתה חשובה, אך מאמציו לא נשאו פרי. קשה היה לו להשתתף במעמד שבו בכמחצית השעה מצליח ראש ישיבה מאירופה לעשות את מה שלא עולה בידיו כבר זמן רב. לאחר שרבי אלחנן סיים את דבריו המעוררים, עלה הגבאי על הדוכן והמשיך לשאת דברים בזכות החזקת תורה ומעלתה, ובהרימו את ידיו אמר בפאתוס: "מעלת התורה כה גדולה שאף אם אדם יתרום דולר אחד הריהו קונה עולם הבא... במאמץ קטן של דולר אפשר לזכות לנצח נצחים!" הוא חזר על דבריו פעמים אחדות עד שהוא חש כי הם נקלטו והשומעים "התקררו". ההתלהבות הגדולה שאחזה בהם לשמע דבריו של רבי אלחנן פחתה, והם הסתפקו בתרומה קטנה. בסוף הערב יצא רבי אלחנן עם הרבה "דולר אחד שקונים בהם עולם הבא".

למחרת פגש הגבאי ברבי אלחנן ולבו נקפו: "אני מקווה שהרבי אינו כועס עלי". למרבה פליאתו של הגבאי השיב רבי אלחנן בשלווה: "חלילה. הטעות

מצטרפים לאלפי הלומדים קטעי גמרא, משנה והלכה מדי יום ביומו, בכל זמן ובכל מקום. זוהי ההזדמנות לקבוע 'עיתים לתורה'. לומדים כמה דקות חוכים בסיפוק רוחני עצום!

קבע עיתים ללימוד עכשיו *3029

חודש ראשון התנסות חינם

היתה שלי, לא של אחרים". תמיהה עלתה על פני הגבאי אשר ציפה לשמוע מפיו דברים כדורבנות. "אם ברצונך שאסביר לך את דבריו" אמר רבי אלחנן רכות, "סור עימי הצידה לרגע קט ואלמדך יסוד חשוב".

ביראת כבוד התיישב הגבאי לידו על ספסל בירכתי בית המדרש, בעוד רבי אלחנן חוכך במצחו. "אתה ודאי יודע" אמר ראש ישיבת ברנוביץ, "שמשה רבנו ע"ה נצטווה מפי הקב"ה למנות את בצלאל על בניית כלי המשכן. תאר לך את משה רבנו יוצא מאהלו ומבקש לדעת מיהו אותו בצלאל שזכה במלאכת קודש נשגבה זו. מהלך הוא במדבר בין האהלים והנה יהודי נכבד פוסע מולו. פונה אליו מנהיג העדה: "אמור לי, ר' יהודי, שמא בצלאל שמך?" היהודי נרגש כולו מהמפגש הבלתי צפוי משיב בהתרגשות: "לא! רבנו! איני קרוי בצלאל". משנפנה משה רבנו לדרכו שב היהודי על עקבותיו וכשכולו בושע פנה אל משה רבנו ואמר: "במחילה מכבוד רבינו, ברצוני להתנצל על הטרחה שגרמתי בכך שחשבתם שאני בצלאל וכעת אתם צריכים להמשיך ולטרוח בחיפושים אחריו". האיר משה רבנו את פניו אל היהודי הנבוך ואמר לו "יקירי, **הטעות היתה שלי** בחלקו של בצלאל נפלה הזכות הגדולה והנפלאה לבנות את כלי בית המקדש, מחפש אני אחריו בלבד. אתה, כלום אשם הינך שאינך בצלאל?"

הישיר רבי אלחנן את מבטו אל הגבאי ואמר: "אין לי עליכם כל תרעומת. אני חיפשתי שותפים לדבר מצווה גדול וסברתי שאתם הם המאושרים שנתברכו בזכויות גדולות המגלגלות לידיהם מצוות ומעשים טובים. טעיתי וכנראה שעליכם לצבור זכויות נוספות כדי להיות שותפי לדבר מצווה חשוב זה".

הגבאי הרכין את ראשו בהכנעה לפני גדול ישראל ובקול נשבר ביקש בשנית את סליחתו של הרב הפעם בכנות.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. ספק: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף י'ד/א טהור שנפלה עליו הזאה טמאתו **שתי הזאות, למה**

הנטמא במת, עליו להזות על עצמו פעמיים, ביום השלישי וביום השביעי לטהרתו. והטעם, כותב הרמב"ן, מפני שצדיקים אינם מטמאים. שמא המת בו נטמא צדיק היה, וממילא לא נטמא, ודווקא הזאה הראשונה טימאתו, כאמור כאן שטהור נטמא מהזאות אלו. לפיכך חוזרים ומזים עליו בשביעי.

אולם קשה, הלא יתכן שאותו מת רשע היה ונטהר מטומאתו בהזאה הראשונה וחזר ונטמא בקבלו את ההזאה השנייה!...

רבי יואל מזלכווא, בעל פלפולא חריפתא, מצא עצה לדבר: ילך לו האיש בין הזאה הראשונה, לשנייה אל קברו של מי שאליו נטמא בראשונה, ויחזור ויטמא לו. עתה ממה נפשך: אם רשע הוא ונטמא, נטהר בהזאה הראשונה, חזר ונטמא עתה,

מזיקה לכל העולם, ואין זה משנה כלל שהנשבע עצמו אינו מיוחד מכך.

רבי עמרם בלום, בעל שו"ת בית שערים (שם), טרח ומצא שלשה דרכים ליישוב התמיהה. ראשית, לא נאמר מנהג זה כאשר אין אפשרות לדחות את השבועה. כמו כן, אך ורק בעניינים הנוגעים בין אדם לחבירו דוחים את השבועה אחר עשרת ימי תשובה, לא כן בדברים הנוגעים לכלל ישראל, כעבודת יום הכיפורים. זאת, ועוד: יש להבחין בין הנשבע על לשעבר, שאם משקר עוונו חמור ביותר, לבין הנשבע על העתיד, שבעתיד יעשה כך וכך, שבשעת השבועה אין כל איסור, רק בשעה שאינו מקיים את דבריו, וענשו חמור פחות.

ברם, יש הסוברים, כי אין כל בסיס לתמיהה זו.

הנה, בתחילת הדברים הזכרנו, כי אחרונים רבים התקשו בתועלת השבעת הכהן הגדול; הן אם צדוקי הוא, לדעתו השבועה אינה חלה כלל, שהרי היא שבועה לבטל את המצווה, ומה מטרתה? תשובות שונות נאמרו על כך באחרונים. החתם סופר (שו"ת או"ח סי' קע"ו) מבאר, כי אף את ההלכה שבשבעה לבטל את המצווה אינה חלה, למדו חכמים מדרשה... והצדוקים הן אינם מאמינים בדרשות חז"ל, נמצא, שהכהן הצדוקי אנוס לקיים את שבועתו, אף שלמען האמת לא חלה עיי"ש שהוכיח כן מלשון הירושלמי, ועיי"ש ביאור נוסף].

ואילו בעל שואל ומשיב (שו"ת תליתאה ח"ב סי' קסט) מבאר, כי מטרת השבועה אינה אלא לשם גילוי דעת, שאין הכהן שלוחם של ישראל אלא אם יעבוד כדרך שקיבלו חז"ל ודרשו מן התורה, ואם אינו עושה כן אינו שלוחם כלל ואינו יכול לעבוד את עבודת יום הכיפורים.

יוצא, איפוא, כי שבועתו אכן לא חלה, ואין ממשנתנו כל תמיהה על המנהג שאין משיעים בעשרת ימי תשובה.

"האמת שופטן ושולט עליהם": ראוי לחתום בדברי החזון איש זצ"ל בסוגייתנו בהתייחסו לשאלת האחרונים, בה פתחנו את המאמר, מדוע השביעו את הכהן הגדול: "ואמנם החוטא אינו בעל דעה, אלא הטעיית יצר. ואף על גב שנחשדו להמשך אחר תאוות ההמראה [-לשון ממרה, כ"זקן ממרה"], מכל מקום לא נחשדו לעבור על השבועה, במה שלא נחשדו עדיין, האמת שופטן ושולט עליהם".

דף כא/ב חמשה דברים שהיו בין מקדש ראשון למקדש שני... ארון וכפורת

למה לא עשו ארון בבית שני?

בשלהי תקופת בית ראשון, נלקח מקדש הקדשים ארון העדות שבו לוחות הברית. קיימת מחלוקת תנאים אם האוייבים נטלוהו לבבל או שנגנז על ידי יאשיהו המלך, כדי שלא יפול בידיהם (ראה תוספתא סוף פ"ב בשקלים, הובא להלן נג/ב, ורמב"ם הל' בית הבחירה פ"ד הל' א'), ובדברי הרמב"ם (שם) מבואר, כי הוכרע שנגנז הארון בידי יאשיהו המלך (ראה שקלים פ"ו הל' א' "וידע ביחוד ששם הארון נגנז"). הן כך והן כך, כאשר הוקם בית שני, לא בנו ארון חדש להציבו בקדש הקדשים. האחרונים דנים בעובדה מתמיהה זו, מדוע לא בנו ארון חדש בבית שני, וטרחו למצוא לה מענה מניח את הדעת.

ובכן, שאלה זו מורכבת משני חלקים. האחד, האם לא היה צורך בארון הברית, והשני, איך אפשר להקים את בית המקדש ללא ארון הברית.

לגבי החלק הראשון התשובה פשוטה בעליל. לא היה צורך בארון הברית, לפי שלוחות הברית נגנזו, ומשכך, לא היה מה להניח בו. אמנם, גם לדעת הסוברים (בבא בתרא יד/א), כי בארון הברית גם הונח ספר תורה, מכל מקום, עיקר תפקידו של הארון היה לשמש כארון ללוחות הברית [ויתכן שמצוות הנחת ספר תורה מתייחסת לספר התורה שנכתב על ידי משה רבינו ע"ה בלבד].

לגבי החלק השני, עלינו להתוודע למחלוקת יסודית בין הראשונים לגבי בניין בית המקדש.

עשיית כלי המקדש, חלק ממצוות בניית בית המקדש? נחלקו הרמב"ם והראב"ד, אם במצוות בניית בית המקדש כלולים גם כליו, שהם חלק מצורת הבית, או שמא כלי המקדש אינם חלק מבניין הבית, אלא מצווה נפרדת היא, ליצור כל אחד מהם לצורך ייעודו. הרמב"ם (ספר המצוות עשה כ', עיי"ש וברמב"ם הל' בית הבחירה) סובר, כי במאמר הקב"ה (שמות כה/ח) "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כלולים כלי המקדש. כלומר, מצווה לבנות את כלי המקדש מפני שהם חלק מצורת בית המקדש. אמנם, הורתה תורה כי במנורה יש להדליק נרות, ובשולחן הזהב יש להניח לחם הפנים, וכן על זה הדרך, אך בנייתם היא מצווה הנכללת במצוות בניית בית המקדש, ואינה נובעת מן הצורך להשתמש בהם.

ברם, רמב"ן (בהשגותיו על ספר המצוות ע"מ ל"ג) חולק וסובר, כי מצוות עשיית הכלים אינה חלק ממצוות בניין בית המקדש, לפי "שאין הכלים חלק מהבית", אלא שתי מצוות נפרדות הנה.

לדעתו, מצוות עשיית הכלים אינה אלא לצורך תכלית. וכגון, כל מצוות עשיית המנורה נועדה כדי להדליק בה; שולחן הזהב - כדי להניח עליו את לחם הפנים.

מעתה, לדעת רמב"ן, אין לתמוה כלל מדוע בבית שני לא בנו ארון, שהרי אם לוחות אין - ארון למה.

אולם, לדעת הרמב"ם שקיימת מצווה לעשות כלי מקדש, ללא קשר לתכלית לשמה הם משמשים, מתעצמת השאלה, מדוע לא עשו ארון בבית שני [בנוסף לכך יש לדון, אם הוכשר בית המקדש לתפקידו ללא הארון, שאם הכלים חלק מבינין הבית, שמא נחשב כחסרון בבינין הבית, עיני ירושלמי שקלים פ"ד הל' ד', וראה בהג' על המנחת חינוך מצווה צ"ה הערה ז'] [ויע' מה שהקשה החתם סופר, שו"ת יו"ד סי' רל"ו].

הגאון רבי מאיר שמחה מדווינסק זצ"ל (משך חכמה פר' תרומה) כותב, כי עיון בפסוקי התורה מגלה, שהתורה הדגישה, כי ארון העדות אינו נחשב "ארון", עד אשר יניחו בו את הלוחות. שהנה, אמרה תורה (שמות כה/כא) "ואל הארון תתן את העדות". כלומר, עשיית ארון אינה מחשיבתו כ"ארון העדות", עד שיונחו בתוכו לוחות הברית. הא למדת, כי לגבי ארון העדות, ישנה הלכה מיוחדת כי אין הארון נחשב "ארון" ללא העדות שבתוכו.

יש המוסיפים על כך, כי לא זו בלבד שאין אפשרות שיהא "ארון" ללא "עדות", אלא שדברי הרמב"ם, כי עשיית הכלים שייכת למצוות בית המקדש, אינה ביחס לארון, שמהותו היא החזקת לוחות הברית.

ואכן, המעיין ברמב"ם (הלכות בית הבחירה פ"א הל' ו') יווכח, שבתארו את סדר בניית המקדש, הרי הוא משמיט לגמרי את הארון: "...ועושין במקדש שבעה כלים: מזבח לעולה... וכבש... וכיור וכונו... ומזבח לקטורת ומנורה ושולחן" ותו לא! כי, כאמור, אין הארון שייך לבית הבחירה כלל, וצורת המקדש שלמה גם בלעדיו (מעתיקי שמועה ח"ב, עמודים קיב-קיג, בשם הגר"מ סולובייציק. ובאגרות הגר"ד, עמ' קפ"א, באורך).

והרי הוא חוזר ונטהר בהזאה השנייה; אם צדיק הוא - לא נטמא כלל מקבר זה, לא אז ולא עתה, אלא שנטמא בהזאה הראשונה ונטהר בהזאה שנייה...

דף יח/א ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה.

הכנה לשפלות הרוח בעבודת היום

רמז רמזו לו: כשם שאלה אינם חשובים כשלעצמם ואין מעלתם אלא מכוחם של ישראל שהוצרכו להם והקדישום, אף אתה אל תגיש דעתך...

כך היה "מכיר ורגיל בעבודה"; כך יעשה את עבודת יום הכיפורים מתוך שפלות הרוח וענוה... (ישמח ישראל).

לעילוי נשמת

מרת **חדוה פרנצי מאיר** ע"ה

ב"ר שמעון הירשברגר הי"ד נלב"ע ט"ו אייר תשע"ג

תנצב"ה

הונצחה ע"י חתנה ובתה
מאיר ורחל ויניגר - קדומים

לעילוי נשמת

הר"ר **ישראל בן דוד** ז"ל

בן הר"ר דוד צבי הכהן נלב"ע י"ב באייר תשנ"ח

תנצב"ה

הונצחה ע"י כלתו גב' שולמית לוקר תחי'

לעילוי נשמת

הר"ר **מאיר סנד** ז"ל

ב"ר בן ציון ז"ל נלב"ע י"ד באייר תשמ"ט

תנצב"ה

הונצחה ע"י ידידו משפ' סנד שיחי

מוקדש לעילוי נשמת

מרת **ינטל רוזנצוייג-קוטנר** ע"ה

ב"ר שמעון ומלכה ז"ל נלב"ע י"ב באייר תש"ב

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחי

גם ד"ר כהן מבני ברק לא מפספס.

2 משניות ביום

וכל היום נראה אחרת.

"אחד בבוקר,
אחד בערב.
לפני האוכל".

כולם מצטרפים
מה איתך?

לקבלת ספרון חודשי ראשון הינם

מתקשרים ומאירים את הנשמה! *3764

